

2. lpp. **Ilona Onzule par Dundagas bērnudārzu, kolēģiem, radošumu un *papīru* kalniem.**
3. lpp. **Boļševiks — lielnieks vai lielbnieks?**
4. lpp. **Skolas zvans, 70.–80. gadu hronikas un Atmiņu klase. Kolkas skolā salido!**
5. lpp. **No agrākiem laikiem pārmantots vides raksturs ir vērtība.**
6. lpp. **Atmini manu mīklu:
1. oktobrī daudz, 2. oktobrī maz!**
6. lpp. **Ir Vecmuižas iela!**

Redaktora vārdi

Ne tikai rudenī

Plaujas svētkos luterāņu draudzes mācītājs Armands atstāstīja sarunu ar turīgu Zemgales saimnieku, kādas draudzes priekšnieku. Vīrs ir dāsns pret līdzcilvēkiem, kārtīgi maksā desmito tiesu un ir pārliecinājies par likumsakarību: ja tu priecīgs ver vaļā maku, kad tas jādara, tad arī tev iedos no augšienes. Ja turēsi maku ciet, tā cerot ietaupīt, tad arī no augšienes nekas neieripos.

Vienkārši: kā tu mērī, tā tev atmēra. Negribu uzspiest savu pasaules redzējumu, tālab atcerēsimies dzejnieku, kas nebija kristietis, bet viens no mūsu tautas lielākajiem domātājiem noteikti. *Gūt var dodot, / Gūt var ņemt, / Dodot gūtais / Neatņemams.* Neskaitāmu sveikšanu reizēs pavāju pašdarbnieku apviļātais teksts tomēr nezaudē nozīmību. Savulaik Raiņa izslīpētā doma izskanēja paradoksāli. Kā tad tā? Ja es dodu citam, tad taču kļūstu nabagāks! Par naudas vienībām, par negulētām nakts stundām, par citam veltītu dvēseles daļu... Jā, nabagāks vai bagātāks?

Svarīga jau ir attieksme. Vai dodu, zobus sakodis, vai ar patiesu prieku. Ja ar mīlestību, tad devums arī atgriezīsies — jo bagātīgi. Bet atpakaļ nāk viss, arī mans skopums, nenovīdība un dusmas. Un ne tikai rudenī.

Alnis Auziņš

Miķeļdiena Dundagā

Saulainajā septembra pēdējā dienā Dundagas tirgus placī svinēja Miķeļdienu.

Miķeļdiena, Jumja diena, Plaujas svētki. Saukt var dažādi, taču zemnieka dzīves ritumā šis laiks iezīmē apdarītus darbus, novāktu ražu, prieku par padarīto. Paldies Dievam, ka apcirkņi ir pilni, bet tiem, kas sējuši citādos laucīņos, ir iespēja dažādas rudens veltes tepat tirgū iegādāties.

Dārzeņu audzētāji Ilgai padevusies krietna raža. Vislabāk auguši kāposti, ar kuriem bijis apstādīts nepilns hektārs. Tāpat būtu grēks sūdzēties par tomātiem, burkāniem un kartupeļiem. Rāceņu platība gan nav liela, toties tos nav traucējušas Kolorado vaboles. Par to vien prieks!

Šajā reizē nemana rosāties Miķeli, bet ir vairākas Miķelsones. Ruta Miķelsone raujas uz vairākiem ganģiem: gan dod nogaršot dažādas pašmāju stiprās zāpes, gan paskaidro, ja kāds vēl nezina, kas te vispār notiek un kas sagaidāms, izdala loterijas biļetes un beigās apsvēic dažādus uzvarētājus. Pilskundze Baiba Miķelsone aicina mainīties: alus kausu pret brillēm un otrādi, pavāgrāmatu pret jau gatavu ēdamlietu. Pirmajā reizē vēl īsti lielas atsaučības nav, tomēr daži darījumi notiek, pat viens nākotnē vērstis līkops: kādai meitenei iepatikusies bizbismārītes krājkasīte, un viņa sola pirms Ziemassvētkiem atnest vietā pašas darinātu dāvanīņu.

Bērnus piesaistījusi izrīcības Santas Miķelsones vadībā uz skatuves. Tur aizsietām acīm, vispirms rinķī sagrieztam, ar nūju jārauga trāpīt uz mieta uzmauktiem puķupodiem. Izdodas kā nu kuram, bet dažī, kā Sindija Smilga, pat pāršķēļ vairākus puķupodus smalkās lauskas. Vienīgais jautājums man ir, vai pēcāk bērnu visu dienu nevelk uz vienu pusi, jo pēc atrakcijas viņus neiegriež atpakaļ... Savukārt stiprāki ļaudis izprovē duku nebūt ne viegla maisa mešanā.

Pa to lāgu pils Aina Miķelsone izvārījusi puķu zupu, un Smaida Miķelsone par nieka divdesmit santīmiem gardo virumu piedāvā visiem kārotājiem. Īpaši smeķīgi bija Aivas Miķelsones-Kēnigvaldes kartupeļi!

Pie gara galda par brīvu var nogaršot dažādas pašmāju zāpes, bet ne ierastos ievārījumus. Rutas Bērziņas, Smaidas Šnikvaldes, Anitas Nazarovas un Līgas Dzelmies kopumā deviņi dažādi meistarkūči ir tapuši no ķirbjiem, kabačiem, tomātiem. Īoti savdabīgs ir gan zaļu (negatavu) tomātu ievārījums, kas nepavisam negaršo pēc tomātiem, gan ķirbja un ingvera koalīcija Rutas izpildījumā, kas šo

rindiņu autoram iet pie dūšas vislabāk. Turpat var iegādāties smeķīgāko ievārījumu receptes, tāpat ar ozolziļēm nobalsot par savām garšas kārpiņām un vēderam tīkamāko. Vēlāk, zīles rūpīgi saskaitot, izrādās, ka pirmo vietu ieguvis Anitas Nazarovas tā saucamais kopķēzis — kā izrādās, vienīgais brūvējums, kam nav līdzī dotas gatavošanas pamā-

cības. Tātad bezrecepšu produkts!

Loterijā dažādas balvas izvelk ap 30 dalībnieku, ieskaitot aizdaru, kas domāts burkai, nevis ēšanai, barotājus, kas lietojami uzturā, bet tikai augiem, un dozētāju, kas ļauj uz mata noteikt šķidruma tilpumu.

Bet kas nu par Miķeļdienu bez ķirbju parādes! Lielu un mīlīgu ķirbju vīriņu pagatavojusi Ievleju saimniece Ināra Čaunāne, un šis dārza karalis sverot izrādās 2. vietas cienīgs. Uzvarētāja svars ir 41 kilograms. Tik dižu ogu šogad izlolojis dārkopis Jānis Reķis.

Tirgū nopērkami gan Induļa bišu sarūpē-

tie labumi, gan dienas vārda gaviļniece Elmas rauši, diždzērvenes un pūtelmilti, gan izkapšu kāti, gan zivis, gan ciemiņu — skrīveriešu — labumi. Ķimenes ārsti Guntu Skujiņu sastopu ar divām marcipānu turziņām.

— Vai tad daktere tomēr iesaka saldumus? — viltīgi vaicāju. Dakteres mulsums liek man runāt tālāk: — Mana krustmeita nupat apgalvoja, ka skolā esot teikuši: viens saldums dienā pat esot obligāts.

— Kam trūcīgāk ar smadzeņu masu, tas var apstāt pat divus, — daktere beidzot, zīmīgi smaidot, atbild un vēl piebilst: — Īpaši

smagos gadījumos var arī trīs.

Njā. Ko tur liegties, kopš bērna kājas esmu saldummīlis. Bet to taču līdz šim zināja tikai savējie...

Alnis Auziņš

Andra Kojro un autora foto

29. X plkst. 14.00 Kolkas tautas namā pensionāri aicina uz Rudens balli. Ciemoies draugi: Rojas Liedags, Lubes Labākie gadi, Pastendes Irbenājs un Valdemārpils Varavīksne. Par mūziku gādās Laimonis Zemels. Ieeja: Ls 1.

31. X plkst. 15.00 Kubalu skolā - muzejā 2011. gada sezonas noslēgums Ieskaits Kubalu skolas sētas vēsturē un muzeja šīs vasaras ieguvumus.

Runas vīriem ir spēks rokās

Domes sēdē 29. septembrī

Nolēma remontēt bērnodārza *Kurzemīte* jumta segumu par Ls 1747,06. Par jauna jumta tehniskā projekta izstrādi lems, sastādot 2012. gada budžetu.

Piešķir papildus Ls 4309,20 malkas iegādei pašvaldības iestādēm.

Nolēma slēgt līgumu ar SIA *CO Sistēmas* par Mazirbes speciālās internātpamatskolas siltumtrases tīklu renovāciju par Ls 28148,55.

Apstiprināja izmaksas par uzturēšanos Kolkas pamatskolas internātā.

Grozīja Kolkas pamatskolas nolikumu un apstiprināja kārtību, kādā uzņem Kolkas pamatskolas audzēkņus internātā *Rūķu nams*.

Piešķir Ls 2556,90 starptautiskā Latvijas, Bulgārijas un Polijas jauniešu projekta *Ar radošumu Eiropā* īstenošanai vidusskolā.

Apstiprināja maksu par telpu izmantošanu Dundagas vidusskolā oktobrī.

Nolēma nomainīt 3 logus pašvaldības policijas darba telpās.

Nolēma ieskaitīt nomas maksā no 28.03.2001. līdz 30.09.2011. nomnieka Drosmas Greiško Ls 13051,53 ieguldījumus pašvaldības īpašuma objekta *Pils iela 6 a* ēkas rekonstrukcijā. Apstiprināja noteikumus pašvaldības īpašuma objekta *Pils ielā 6a* un tā zemes gabala privatizācijai.

mes gabala privatizācijai.

Apstiprināja saistošos noteikumus par grozījumiem pašvaldības 2011. gada budžetā.

Nolēma bezstrīdus kārtībā piedzīt nekustamā īpašuma nodokli par īpašumiem *Margrietijas*, dz. 6, Kolkā un Saules iela 4-1, Dundagā.

Uzdeva izpilddirektoram sagatavot pašvaldības apdrošināmo nekustamo īpašumu sarakstu un aptuvenās izmaksas.

Nolēma uz 5 gadiem iznomāt 0,165 ha zemes gabalu Meža ielā.

Atļāva izstrādāt zemes ierīcības projektu īpašumam *Lecnieki*.

Apstiprināja zemes ierīcības projektus īpašumiem *Gobzemes*, *Alakstes Kalndārzi*, *Lauli-4* un *Rīgzemes*.

Nolēma atbalstīt Latvijas Pašvaldību savienības 22. kongresa rezolūciju *Par attīstības vadības principu maiņu*.

Apstiprināja novada domes noteikumus *Par pašvaldības autotransporta un saziņas līdzekļu izmantošanu*.

Piešķir nosaukumu ielai Dundagā — *Vecmuižas iela*.

Apstiprināja noteikumus *Par karogu lietošanu*.

Vienai iedzīvotājai atļāva deklarēt dzīvesvietu Dundagā, Ernesta Dinsberga ielā 2-1.

Vienai iedzīvotājai atteica izskatīt iesniegumu par dzīvokļu maiņu, jo dzīvoklis nav pašvaldības īpašumā; vienai iedzīvotājai atļāva mainīt īres tiesības no dzīvokļa Dundagā, Talsu iela 11, dz. 12, pret dz. 4, citai — no *Senķi*, dz. 3, uz Talsu iela 11, dz. 12; vienam iedzīvotājam piešķir īres tiesības uz dzīvokli Dundagā, *Lauciņi 1*, dz. 5.

Apstiprināja Sporta komisijas nolikumu un komisijas sastāvu — Aldis Felts, Arvis Henriņš, Atis Burnevics, Sandra Kokoreviča, Alnis Auziņš, Gundega Lapiņa, Guntis Pirvits, Ilmārs Gleglu un Oskars Sproģis.

Atļāva Agitai Vagenmeisterei savienot SIA *Dundagas veselības centrs* valdes locekles amatu ar šīs iestādes grāmatvedes amatu.

Atļāva vienam bērnam pirmsskolas izglītības programmu apgūt ģimenē.

Nolēma īpašumam *Vāvriņi* mainīt nekustamā īpašuma lietošanas mērķi no lauksaimniecībā izmantojamās zemes uz mežsaimniecības zemes.

Piekrita atdalīt zemes gabalu no nekustamā īpašuma *Stumbri* un pievienot nekustamajam īpašumam *Vecstrautmaņi*.

Atļāva sadalīt nekustamo īpašumu *Celmiņi* un atdalītājai zemes vienībai piešķir nosaukumu *Jauncelmiņi*.

Nolēma grozīt SIA *Dundagas veselības centrs* valdi: no tās priekšsēdētāja amata pēc paša lūguma atbrīvoja Valdi Randi un par

valdes locekli no 01.10.2011. iecēla Anitu Lavrenovu.

Apstiprināja nolikumu *Par Dundagas novada pašvaldības apbalvojumiem*.

Pieņēma saistošos noteikumus par grozījumiem pašvaldības nolikumā *Par Dundagas novada simboliku un par braukšanas maksas segšanu izglītojamajiem*.

Protokolu pārlūkoja Sandra Kokoreviča

Administratīvajā komisijā

Novada domes Administratīvā komisija 27. IX sēdē nr. 6 izskatīja 4 lietas, no tām:

vienu par nepilngadīgas personas atrašanos alkohola reibumā — Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodeksa (LAPK) 171.¹ p. 1. d., persona sodīta ar naudas sodu Ls 10;

divas par nepilngadīgas personas smēķēšanu — LAPK 42.1 p. 4. d., viena persona administratīvi sodīta ar naudas sodu Ls 5, bet otra, izsakot brīdinājumu;

vienu par bērna aprūpes pienākumu nepildīšanu — LAPK 173. p. 3. d., pārkāpums izdarīts atkārtoti gada laikā pēc administratīvā soda uzlikšanas, persona sodīta ar naudas sodu Ls 150. Visus protokolus sastādījis Dundagas novada pašvaldības policijas inspektors Jānis Simsons.

Dace Kurpniece, komisijas sekretāre

Jauns darba cēliens Kurzemītē

Pilnā sparā darbs atsācies Dundagas pirmsskolas izglītības iestādē *Kurzemītē*. Kopš 1. III to vada kolceniece Ilona Onzule. Aicināju Ilonu uz iepazīšanās sarunu.

— Lūdzu, mazliet pastāstiet par sevi!

— Esmu kolciniece no papēžiem līdz matu galiem, līdzšinējais darba mūžs pagājis turpat — 24 gadus bērnodārzā par audzinātāju, 10 gadus pamatskolā gan par direktora vietnieci audzināšanas darbā, gan par krievu valodas skolotāju. Vēl papildus 4 gadus režisēju amatiereteātri, tas ir mans vaļasprieks.

Interesanti, ka mans tētis Arnolds Jurševskis bija dundadznieks, te dzimis, audzis un vēlāk laikam vakarskolā mācījies matemātiku. Diemžēl mēs daudz ko neizrunājām, jo viņš nomira, kad es vēl biju ļoti jauna. Viņa sieva Leonora Jurševska, kas nebija mana mamma, vidusskolā mācīja dejas. Es pat zinu, kur atradās vecvecāku māja. Netālu no luterāņu baznīcas plaviņā ir māja, tur audzis mans tēvs. Tagad esmu senču dzimtenē.

— Kādu iemeslu dēļ tik būtiski mainījāt savu dzīvi, piesakoties konkursam uz Dundagas bērnodārza vadītājas vietu?

— Man ļoti sāp sirds, ka mūsu Kolkā sarūk iedzīvotāju skaits. Diemžēl arī skolā, bērnodārzā. Pēdējā laikā skolā strādāju pusslodzi, bērnodārzā — nepilnu. Nākotne nelikās droša. Un otrs iemesls — gribēju izmēģināt, vai spēju ko vairāk — vadīt pedagoģisku iestādi. Tādēļ pieteicos konkursā. Dundaga ir gana tuvu, var izbraukāt.

— Kā esat iejutusies vadītājas darbā?

— Sākums bija visai grūts. Varbūt tāpēc, ka 24 gadus iepriekšējā darbā visu zināju, biju pārliecināta par savām spējām. Neapšaubāmi, agrā jaunībā mainīt darbu ir vieglāk. Kad sāku te strādāt, tad aptvēru, ka tik daudz ko nezinu. Nebija viegli... Tad nomierinājos un sapratu, ka šo darbu tā īsti arī nevienā augstskolā nevar iemācīties, tā ir dzīves skola, kurai jāiziet cauri. Vērtīga bija katra diena, aprunājoties ar citu iestāžu vadītājiem, prasot padomu Izglītības pārvaldei un izglītības speciālistam, braucot uz kursiem.

Jā, biju arī drusku nobijusies, kā mani pieņems jaunajā saimē. Es te nevienu nepazinu. Bet uzņēma labi. Cilvēki te ir sirsnīgi. Nepiekritīšu, ka kurzemnieki ir noslēgti, neatsaucīgi. Vide piejūrā ir skarba, tomēr attiecībās ar citiem kurzemniekiem ir sirsnīgi, mīļi. Es te nejutos kā svešiniece. Pirmo nedēļu kabatā nēsāju līdzi sarakstītu ar savu kolēģu, 26 cilvēku vārdiem, mācījos tos no galvas.

Mani pārsteidza *Kurzemītes* darbinieku radošums. Te strādā īsti mākslinieki. Zinošas skolotājas, ar lielu darba stāžu, kas bērniem

dod daudz vairāk, nekā pedagoģiskajos plānos obligāti paredzēts. Viņas nemitīgi izdomā dažādas papildu nodarbes, iestudē teātra izrādes, — saprotams, ka lielie teātri tik tālu neatbrauks. Varbūt ar visu šo radošo darbību vairāk jāiepazīstina iedzīvotāji.

— Vai, izņemot specifisku vadītājas pieredzes trūkumu, vēl izjutāt kādas grūtības?

— Īsti gatava nebiju lielajam *papīru* darbam. Zināju, ka tāds būs, bet negaidīju, ka tik milzīgs.

• Centrā bērnodārza vadītāja Ilona Onzule. Foto no I. Onzules albuma

— Cik laika tas aizņem, apmēram pusī?

— Pat vairāk, vismaz pašlaik.

— Vai tas ar laiku nevar nokaut mākslinieciskās ierosmes?

— Es par to esmu domājusi, vēl nemāku spriest. Tas ir ticami, tomēr ceru, ka tā nebūs. Neļaušu tam visu pārņemt!

Šeit atnākot, mani pārsteidza, ka vadītājs ir viens, ka nav vietnieku, nav saimniecības daļas. Jā, ir Saimnieciskais dienests, un Andris Kojro darbus labi kārtu. Tomēr ikdiena

bieži vien prasa rīkoties uzreiz, un Dundagas bērnodārza vadītājam brīžam jābūt arī santehnikam, brīžam — medmāsai. Mums jau ir medmāsa, bet viņai ir tikai ceturtdaļslodze. Atbilstoši mūsu bērnu skaitam, 124 audzēkņiem, medmāsai vajadzētu būt katru dienu.

— Varbūt kaut kas no tā ir runājams un risināms. Un kā jūs apmierina vide, pieveceļi, bērnu laukumi? Protams, tie nav vienas dienas jautājumi, bet svarīgi gan.

— Nekādā gadījumā nevienam negribu vainot. Kādas nu mums iespējas ir, tādas ir, savukārt *papīru* kalni, pārmērīgā birokrātija laikam jau diemžēl raksturo visu valsti. Par tuvējās apkārtnes, bērnu laukumu stāvokli jādomā. Jāsadarbojas ar pašvaldību, jāiesaista vecāki. Protams, galvenais ir nauda.

— Jūs minējāt bērnu skaitu Kolkā. Kāds tas ir Dundagā?

— Pagaidām pat ļoti cetrīgs. Kolkā no četrām grupām palikušas divas. Te ir sešas pilnas grupas. Taisnība, tālākā nākotnē jau daudz kas atkarīgs no valsts politikas, vai dzims bērni, vai ģimenes neatstās Latviju...

Mums ir 62 obligāti apmācāmie bērni — piecgadīgie un sešgadīgie. Bērnodārzā uzņemam no pusotra gada, un ir pat neliela rinda. Kā atbrīvojas kāda vieta, tā ņemam pirmo pretendentu.

— Rudens parasti iesākas strauji ar mācību atsākšanos un arī ar dažādiem svētkiem. Kas *Kurzemītē* labs noticis un kas iecerēts?

— Ļoti lepojos ar savām audzinātājām, kas ieguldījušas tik daudz spēka, labiekārtojot telpas. Īpaši gribu pateikties Intai Grīnītei, kas kopā ar ģimeni, ar paziņām savāca naudu un skaisti izremontēja telpas. Tāda atdeve mani pārsteidza un iepriecināja.

7. X braucām pieredzes apmaiņā uz Ugāles bērnodārzu — visa mūsu darbinieku saime. Tā ir *Kurzemītes* tradīcija un ļoti vērtīga, jo tad katrs dodas pie sava kolēģa — audzinātājas pie audzinātājām, auklītes pie auklītēm, pavāres pie pavāres.

Mācību gadu uzsākām ar Zinību dienu. Bērni gāja rotaļās, dziedāja dziesmas, minēja mīklas. Miķeļdienu svinējām veselu nedēļu. Bija jauks leļļu teātris — krievu rakstnieka

Vladimira Sutejeva pasaku *Ābols* brīnišķīgi nospēlēja pašas audzinātājas ar paštaisītām lellēm. Tieši Miķeļdienā bērni darbojās ārā. Ciemos bija ieradies pats Miķelītis. Oktobrī vēl gaidāms teātris, ko spēlēs audzinātājas, un caur teātri bērnus iesaistīs dažādās nodarbībās. Novembrī, veļu laikā, paredzēta Klusā diena. Pašlaik manas radošās audzinātājas domā, vai turpināt lielisko *Dunduriņa* tradīciju. Kā zināms, šis konkurss bērniem un vecākiem pavasarī nosvinēja desmito dzimšanas dienu.

— Visbeidzot, mazliet citas ievirzes jaunatjums. Es saprotu, ka jaunajā darbā jau esat līdzdarbojusies leļļu teātra izrādē. Bet kas notiek ar jūsu vaļasprieku, ar Kolkas teātra entuziastu vadīšanu?

— Jaunā darba dēļ esmu paņēmusi pārtraukumu. Jā, pēdējos gados ar sīkiem skečiņiem esam diezgan daudz kuplinājuši dažādu Kolkas pasākumus. Mūsu teātrītī, ja to tā var nosaukt, darbojas deviņi cilvēki. Grūtības ir piesaistīt vīriešus. Visu laiku lūkojām atstāt lugas, kurās lomas ir tikai sievietēm. Veidojot pirmo izrādi pirms četriem gadiem, vīrieti tēloju es pati.

Tie, kas līdz šim spēlējuši, un arī iedzīvotāji vēlētos, lai es turpinu. Jāpadomā.

Alnis Auziņš

Paldies!

Šovasar Dundagas bērnodārzā labie darbi varēja turpināties. Pēc sporta zāles remontiem pagājušajā gadā pāri bija palikuši saziedotie materiāli. Tagad *Pienenītes* grupas bērni var priecāties par skaisti izremontētu vannas istabu. Protams, tas viss varēja notikt tikai ar labo rūķīšu palīdzību. Atsaucīgi bija gan grupas vecāki, gan citi Dundagas iedzīvotāji. Tāpēc lielu paldies gribam pateikt Sandim Hermanim, Ivo Kaleram, Ilzei un Ivaram Petroviciem no *Auto un Būve*, Baibai un Uldim Dūdām, kā arī tiem labajiem dundadzniekiem, kas vēlējas palikt nezināmi.

Paldies arī Alises Tīnas Sulas vecākiem, kas dāvāja prieku *Kurzemītes* bērniem visu septembri rotaļāties piepūšamajā atrakcijā.

Sporta zāles logiem ļoti vajag žalūzijas. Daļa naudas jau ir saziedota. Paldies atbalstītājiem — Ērikam Bērzkalam, V. Galaiskim, kā arī V. un M. Šilbergiem! Lai aizkarus iegādātos, vēl pietrūkst naudas. Ziedojumus, kaut nelielus, varat nest *Kurzemītes* vadītājam. Katra atsaucība mums būs ļoti nozīmīga.

Paldies par sadarbību!

**Grupas Pienenīte skolotājas
Irita un Mudīte**

Dundagas seriāls

Mašīnu un traktoru stacija Dundagā

(Nobeigums. Sākumu sk. iepriekšējā numurā.)

Nobeigumā Viļņa Mitlera un Mirdzas un Ausekļa Šleineru atmiņu stāstījums.

Vilnis Mitlers:

— Tolaik laukos vispārtikušākā dzīve bija traktoristiem: līdztekus cietajai algai rubļos ik mēnesi vēl rudenī saņēma natūrmaksu — lielu vairumu graudu. Tos pārdodot tirgū, nauda nāca maisiem.

Krietni uz rudens pusi partija un valdība bija pūlējusies sviedriem vaigā, lai Sabdagās uzķīlētu pagastā otru kolhozu. Acīmredzot neizturot partijas spiedienu, sabdadznieki bija padevušies, piekrituši dibināšanai, vēl tikai palicis tāds nieks, kā izskaidrot iedzīvotājiem apmaksas un izstrādes jautājumus.

Tobrīd Dundagas pagastā bija vairāki agronomi, līdztekus mums diviem MTS vēl tāds Bāliņš, Dumpinieks, varbūt vēl kāds. Bet tie visi — vecāki, gudrāki, atrod visādas aizbildināšanās (atvaļinājumi, slimība u.c.), un beigās cits nekas neatliek, ka pēc norādījumiem no augšas man, septiņpadsmitgadīgam puisi, jāiet ieskaidrot sabdadznieku večiem, kāda zelta dzīve gaidāma kolhozā. Paldies Dievam, ka neviens no lauku večiem man nacentās pāri nodarīt, es jau arī viņiem negrāšos sajaukt prātus, kas jau tā bija sajaukti. Atceros tikai, ka varēju viņiem izskaidrot, ka kolhozs ir tā pati kolektīvā saimniecība, ka sovhozs ir padomju vai valsts saimniecība, citādi par šiem jautājumiem veči strīdējās, bārdas izcēlušī. Par apmaksas kārtību kolhozā neviens no mums netika pie prāta — kaut kāda izstrādes diena, uz kuru, ja kaut kas kolhozam rudenī pēc nodevu, nodokļu, aizdevumu, nedalāmā fonda un citu atskaitījumu nokārtošanas paliks pāri, tad kolhoznieks dabūs par gada darbu kādu kilogramu labības un kapeiku naudas. Kā prakse rādīja, tad ilgu laiku sākuma gados tā arī bija.

Ja nemaldos, tad par kolhoza priekšsēdētāju iecēla Bērleju, rēķinvedi — Beiki. Kantoris izvietojās baltā divstāvu mājā, kur dzīvoja Beikes.

Tā nu Sabdagas ciemā 1948. gada rudenī nodibināja kolhozu *Boļševiks*. Ar to nosaukumu iznāca modīgāk. Veči, kam tā krievu mēle sveša, prasa — kas tas par zvēru? Citi tulko — mūsu mēlē tas esot lielinieks. Veči kā plēsti — kāds lielībnieks, kas mēs — kādi lielībnieki, kāpēc lielībnieki?! Bet beigās atmēta ar roku — ja jau partijai un valdībai tā patīk, lai tiek viņiem tas prieks.

Pēc šīs epopejas, kad man, puisi, bija jāiet zemnieku večus apmācīt tik kutelīgā jautājumā, nolēmu taisīt Jurģus — iet mežā strādāt. Bet kas tevi laidīs! Tad nu divas nedēļas nodzēros pa mašinballēm, malā nerādoties. Kad parādījies, tad gan uzreiz iedeva vilka pasi. Tā ar kolhoziem mana karjera iznāca īsa. Sāku darbu mežā, kur nostrādāju visu mūžu.

• Goda plāksne pie noliktavas Mihailova skvērā.

Auseklis Šleiners:

— MTS strādāt sāku kā saimniecības daļas vadītājs. Vispirms bija zirgu saimniecības iznomāšanas punkti. Kad tos likvidēja, saņēma jaunus traktorus. Braucu pa sagādes noliktavām, sameklēju nepieciešamās daļas, pēc izrakstītajiem rēķiniem devāties saņemt. Tiesību man sākumā nebija. Lai nokļūtu vajadzīgajā vietā, esmu pat sēdējis sīrupfabrikas smagajā mašīnā uz sīrupa mucām un braucis līdz. Reizēm braucu bez tiesībām, piemēram, uz Saldu ar motociklu.

Man nepatika būt par sagādnieku. Izmācījos par šoferi. Kur tagad Zigats pie luterāņu baznīcas dzīvo, toreiz bija DOSAFF (*Dobrovolņoje obščestvo sovetskjoj armii i flota* — Brīvprātīgā padomju armijas un flotes biedrība). Sākumā katrs šoferis saņēma *stajorku* — dokumentu, kas vēl nenozīmēja pilnas tiesības.

Sāku strādāt MTS politnodaļā tās vadītājam Melnalksnei par šoferi. Braucu ar GAZ jeb ga-

• Pirms pavasara sējas. Traktori, traktoristi, traktoristes un kantora darbinieces.

ziku (*Gorkovskij avtomashinnij zavod* — Gorkijas automašīnu rūpnīca).

Kad politnodaļu likvidēja, tad vedu benzīnu vai eļļu. Braucu pa visu Kurzemi, visbiežāk uz Stendi. Pat uz Rīgu esmu braucis paķ. Apgādāju traktorus. Benzīnu vedu arī Mežrūpniecības saimniecībai. Tādas mašīnas, kas veda benzīnu, MTS bija trīs — ZIS (*zavod imeni Staļina* — Staļina vārdā nosauktā rūpnīca) un divi GAZ.

Braucot esmu mocījies pa sliktiem ceļiem, slideniem, neizšķūrētiem. Grūti gāja, kad ar Mirdzu braucām no Stendes. Mašīna apgriezās krustām uz ceļa. Man jau nekas, bet Mirdzai pilna soma ar naudu un cilvēki gaida algu. Braucām uz priekšu un atpakaļ tikmēr, kamēr tikām savā joslā.

Mirdza Šleinere:

— 1949. gada pavasarī izveda visus Sausterciema saimniekus: *Dīriņus, Ludus, Eniņus, Tuskus*. Ciems palika tukšs. Taču tas atradās ceļa malā, un padomju vara nevarēja atļauties mājas tik redzamā vietā atstāt tukšas. Tāpēc 1949. gada rudenī no Plintiņiem visus pārcēla uz Sausterciemu. Kas cilvēkiem atlika? Jaunsaimnieki, kas nevarēja samaksāt valsts uzliktos nodokļus, pārcēlās, lai nebūtu jābrauc uz Sibīriju. Dzimuši esmu Plintiņos, bet saistībā ar šiem notikumiem arī mūsu ģimenei nācās mainīt dzīves vietu. Tā nu sākam dzīvot Ludos.

Kaimiņos mums bija apmeties kāds krievs uzvārdā Sergejs, traktorists no MTS, labs draugs toreizējam MTS direktoram Blektem. Kādu reizi viņš atnāca pie maniem vecākiem un sacīja, ka MTS vajadzīgs darbinieks pie

• Auseklis Šleiners gazikā. Pats savās kāzās viņš bijis arī šoferis.

telefona. Jautāja, ko es darot. Man toreiz bija 15 gadi, un telefonu savā mūžā nebiju redzējusi, tikai dzirdējusi, ka tāds ir. Bet, kad paps un mamma liek, eju arī.

Kantoris toreiz atradās Valles mājā. Nosēdināja mani pie telefona, un man bija jāvāc

kiem rīkoja ekskursijas. Tik daudz to nebija, tāpēc līdzīcināja pirmrindnieku sievas, arī kantoristes. Tā nu mēs bijām ekskursijā uz Ļeņingradu, Maskavu un Odesu.

Ziemā MTS traktori šķūrēja sniegu. Tad jau cita nekā tiem nebija, ko darīt. Traktoristi varēja labi nopelnīt. Maksāja par lielo ceļu šķūrēšanu, bet privātajiem jau arī vajadzēja. Viņi izskrēja uz lielajiem ceļiem pretī, sarunāja un samaksāja.

Arī kantoris dažādos laikos atradās atšķirīgās vietās. Vispirms Valles mājā, pēc tam tagadējās ambulances 2. stāvā pa kreisi, tad A. Upīša ielā, blakus Valles mājai. Ēka vairs nav saglabājusies. Kad likvidēja rajonu, tad kantori pārcēla uz Bergholda mājas 2. stāvu. Vēlāk 9 vai 10 gadus tas atradās sargu būdā, pa kreisi, braucot meliorācijas pagalmā. Tur bija 2 rakstāmgaldi un krāšņi. Naktssargi pa nakti sakurināja, pa dienu bija silts. Tad meliorācijā uzcēla 2. stāvu, kur ievietoja kantori. Tā jau bija lepnība.

Pati meliorācijas ēka ir muižas laika dāre: tur žāvēja labību. Pirmajā stāvā bija apcirkņi, kur labību tīrīja un nesa uz 2. stāvu, kur žāvēja un bēra šahtās, tad atkal tā nonāca 1. stāvā. To zinu tāpēc, ka mans vectēvs 1914. gadā tur sāka strādāt. Viņam bija 16 gadi, tēvs bija miris. Vīri puiši pieņēma, sākumā lika pie vieglākiem darbiem.

Tur, kur tagad *Krūziņu* teritorija, paralēli Andreja Upīša ielai atradās muižas laika šķūnis, kur sveda labības kūlīšus, pēc tam maisus ar labību nogādāja uz dāri. MTS laikā tas kalpoja kā noliktava: tur vienā galā glabājās rezerves daļas, otrajā bija automašīnu remontdarbnīcas. Pie noliktavas atradās goda dēlis. Bet tagadējā *Krūziņu* teritorijā 1954. gadā Mihailovs, Dundagas rajona vai MTS partijas sekretārs, iekārtoja skvēru. Tāpēc to arī sauca par Mihailova skvēru. Kad šķūni likvidēja, papostīja arī skvēru. Tagad daudz kā no tajos laikos stādītā vairs nav.

Būdamā rēķinvede, iemācījies arī rakstīt ar mašīnu. Reiz priekšnieks uzdeva rakstīt neļģisku tekstu. Saprātu, ka tur kaut kas kārtībā nav, bet, ja priekšnieks liek, jāraksta ir. Uzrakstīju un atdevu. Pēc kādām dienām sēta iebrauca sveši vīri un devās pie priekšnieka. Pēc neilga laika uzzinājām, ka Lisners vai Lisments kaut ko pretvalstisku izdarījis. Neļģiskais teksts bija jāraksta, lai pārbaudītu, ar kuru mašīnu pretvalstiskais teksts rakstīts.

Sāku strādāt MTS, bet uzņēmums daudzajos gados mainīja nosaukumus, visus nemaz neatceros. Bet man tā ir bijusi vienīgā darba vieta.

V. Mitlers:

— Vēl tikai gribētos piebilst, ka 1949. gada marta beigās lielā brāļu tauta ar savu ģeniālo tēvu un skolotāju Visarionoviču pārdomāti veica kārtējo «atbrīvošanas akciju», atbrīvojot Latviju no latviešiem. Tā uz pusgad-simtu sākās kolhozu ēra, kuras neatgriezeniskās sekas mēs ļoti smagi jūtam vēl šodien.

Sagatavoja Diāna Siliņa un Alnis Auziņš

Foto no Ausekļa Šleineru albuma

Par zaļu pat vēl zaļāks

Kolkas skolas jubilejas salidojumā

*Kur mazā ar lielo jūru tiekas,
Kur rietu un lēktu redzēt var,
Tur domas manas un sirds,
Tur vieta, kas kopā mūs sauc.*
Elīna Rozenberga

Oktobra pirmajā sestdienā Kolkā valdīja liela rosība. Lidoja putni un lidoja absolventi. Ne velti dundžin' meitenēm Guntai un Baibai bij' sajucis, kas uz kurieni īsti lido. (Skatīt attēlu.) Kamēr vienas uzmanību piesaistīja gājputnu bari debesīs virs Kolkasraga, tikmēr otra gaidīja satikšanās vietā — pie skolas, kur uz tās pastāvēšanas 130 un jaunās skolas 50 gadu jubileju bija salidojuši absolventi, skolotāji un darbinieki. Apmaldījusies, beidzot īsto ceļu atradusi, atnesa arī laba vēlējumus, iesaiņotus trīs sainīšos — ar Enerģiju, Kustības prieku un Omulību. Tieši šo trīs burtu kombinācija — EKO — ir Kolkas skolas pazīšanas zīme.

Absolventus sagaidīja Atmiņu klase, kur visi kopīgi šķirstīja skolas gados rakstītās hronikas. Izrādās, ka pagājušā gadsimta 70.–80. gados notikumi aprakstīti rūpīgi — par jebkuru pasākumu atrodams bijušo skolnieku ieraksts, kas ne vienam vien lika izbīrīnā iesaukties: «Vai es to saku?» Tieši bijušo skolnieku atmiņu pieraksti ikvienam ļāva restaurēt skolas laiku notikumus spilgti un personiski.

Pasākums bija veidots kā mācību gada iestudējums, kur vakara dalībnieki no jauna izdzīvoja skolas gadus un katrs jutās piederīgs savam laikam. Kā jau īstā skolā uz pirmās skolas dienas sarīkojumu — Zinību die-

nu skolas pagalmā — aicināja skolas zvans. Gluži kā 1977. gadā: «*Bija skaists, saulains rīts. Mēs devāmies uz skolu. Visi sapulcējās skolas pagalmā.*» (Šeit un turpmāk citāti kursīvā — no bijušo skolēnu rakstu darbiem. — Red). Un tomēr šajā reizē diena sākās ar ko īpašu — Kolkas skolas himnas pirmatskaņojumu Kolkas pūtēju orķestra izpildījumā, līdz dziedot visiem klātesošajiem. Himnai vārdus devusi absolvente Elīna Rozenberga.

Rosība skolas pagalmā bija pamudinājusi arī Sivēnu (Evita Ernštreite) ieinteresēties par skolas gaitu uzsākšanu. Pat Sivēna draugu Pūku (Aiga Ūdre), kas visos laikos par labāko uzskata mielošanos ar saldākajiem saldumiem, pierunāja apmeklēt skolu, tiesa gan, tikai pēc ārsta (Dace Tindenovska) noteikta ārstniecības kursa. Sanākušos absolventus ar «pedagoģiskās padomes lēmumu» no jauna uzņēma pirmklasniekos. Tik daudz pirmziemniekiem Kolkas skolas telpas izrādījās par šauru. Tie, sapulcējušies pa klasēm, pūtēju orķestra pavadījumā pa Kolkas galveno ielu devās uz tikko izremontēto Kolkas tautas namu.

Kamēr pastāvēja kolektīvā saimniekošana, skolas gads sākās ar kolhoza talku. Uz ekrāna slīd to laiku fotogrāfijas, un skolotāja Inese Ūdre lasa absolventu skolas gados rakstīto: «*..svētdienas dienā mēs braucām palīgā kolhozam Dundaga. Kolhozā strādājām uz lauka un griezām bietes. .. Par mūsu darbu izlasījām rajona laikrakstā Padomju Karogs.*»

Tad visus Kolkas skolas skolotājus ar ziediem sveic viņu absolventi un ar savu sacerēto un izpildīto dziesmu *Kāpu priedes* — Valters Laķevics.

«*Katru gadu visinteresantākais pasākums ir bijis Jaunais gads. Arī šogad mēs visi ar nepacietību gaidījām Jaungada eglītes vakaru. Šajā vakarā mūs apciemoja arī Salavcētēvs. (1979).*» Kaut arī pašlaik līdz snīgiem un ziemai vēl jāgaida, svētku namam garām nepagāja Ziemassvētku vecītis (Ineta Ūpe), ar dāvaniņām iepriecinādams pasākuma atbalstītājus un līdzautorus.

Pēc ziemas brīvdienām jaunais mācību ceļturksnis sākas ar jaunāko laiku pienesumu skolas dzīvē — Popielu vai, kā saka tās dalībnieki, Popielas kaislībām. «*.. sen pirms konkursa gaisā virmoja liels satraukums. Par to runāja visur: ēdamzālē, gaitenīs un klasēs. (2005).*» Šovakar Noras Bumbieres tēlā ar viņas savulaik izpildīto un gadalaikam aiz loga tik atbilstošo dziesmu *Par pēdējo lapu* iejutās Nora Prātiņa, piespēlējot Anetei Tauniņai, Agnetai Dāvidsonei, kā arī diviem iznesīgiem puisiem — Matīsam Stīpniekam un Andrim Sproģim. Kā novērtēja pedagogi — izaugsme acīmredza-

ma, kaut gan savulaik rajona skatē izcīnīta godalgota vieta.

Lai kādi bijuši laiki, Viestura Rēriha diriģētie Kolkas puīši un meitas taurēs pūtuši un bungas situši braši vienmēr. Šovakar Viesturam izdevies apvienot visu laiku labākos spēkus, un priekšnesumu sniedz Kolkas apvienotais pūtēju orķestris. Lai gan dažs labs instrumentu rokās nav turējis vairāk nekā 20 gadu, zāle ir sajūsmā.

Piekrastes skolu neatņemama sastāvdaļa daudzus gadus ir bijis konkurss *Vai tu mīli jūru?* Jūras mīlētājiem tas nozīmēja neatlaidīgu gatavošanos sacensībām jau no paša mācību gada sākuma, lai pavasarī skolas komanda varētu piedalīties republikas mēroga konkursā. «*Meitenēm bija jāzina tehnoloģija, pakošana, vēršana, tīklu lāpīšana. Zēniem bija jāzina signalizācija, kursa noteikšana, mezglu siešana, špleisēšana.*» Mārite Zandberga, *Vai tu mīli jūru?* Patronese, turpat zālē aicina ciņu biedrus pārbaudīt pirkstu veiklību mezglu siešanā un tīklu lāpīšanā. Tiem, kas Kolkas skolai izcīnījuši ne vienu vien godalgu, prasmes nav aizmirsušas.

Pompozās runas un neīsts prieks raksturoja padomju laiku obligātos rituālus — uzņemšanu pioneros, kas notika vienlaikus ar Ļeņina dzimšanas dienas svinībām. «*Šogad aprit mūsu diženā tēva Vladimira Iljiča Ļeņina 113. dzimšanas diena. V. I. Ļeņinu visa Padomju valsts atceras kā diženu savas tautas dēlu. Ļeņins bija tas, kurš padomju tautas vienkāršos darba darītājus uzveda uz pareizā ceļa. (1983).*» To laiku rituālu parodētā skečā attēlo pionieru vadītāja Aiga Ūdre un kādreizējie jeb šajā vakarā — *nākamie pionieri*, kas zālē iesoļo bungu un taurēs marša pavadībā. Šreiz pionieru vadītājas pompozās runas un *nākamo pionieru* svinīgo solījumu *Vienmēr gatavs!* pavada īsti smieklī. Visi dzied Demokrātiskās jaunatnes himnu, kas izraisa spēcīgu pārnesei laikā.

Mācību gada noslēgumā katrs var no jauna izjust eksāmenu drudzi, meklējot pareizās atbildes uz jautājumiem. Šajā vakarā visi ir sekmīgi un gatavojas izlaiduma ballei.

Aiga un Valters nodzied atvadu dziesmu, un izlaiduma klase pa lāpām iezīmēto ceļu iet līdz jūrai, kur to sagaida iedegti uguns kuri. To liesmas savij dziesmas Kolkas skolas

absolventu un skolotāju kopkorī. Debesīs paceļas atmiņu lāpas, aiznesot pretī zvaigznēm tautas nama saimnieces Inoras Sproģes novēlējumu: «Lai pie šīs jūras vienmēr būtu skola!» Tautas namā sākas izlaiduma balle...

Scenāriju un režiju veidoja skolas absolvente Aiga Ūdre, tagad — skolotāja, un to īstenoja Kolkas skolas skolotāju kolektīvs, iesaistot visu gadu gājuma absolventus. Cieņu izrādīja arī tiem, kuru starp mums vairs nav, — piemiņas brīdī Kolkas kapos pirms svinīgās daļas.

«Es šodien kaut ko labu atcerējos, un tas man atkal piederēs!» Šīs Ievas Rozes salidojuma ielūgumā rakstītās dzejas rindas tagad cits citam teiks ikkatrs, kas tajā piedalījās.

Dženeta Marinska

Ineses Dāvidsones un autores foto

Kolkas skola dzīvo zaļi

30. IX Latvijas Universitātes Lielajā aulā apbalvoja Latvijas ekoskolas. Kolkas ekoskola ieguva jau piekto Zaļo karogu.

Kā pastāstīja skolas direktore Antra Lauksteine, Kolkas pamatskolā vides izglītību īsteno kopš 2000. gada. Katru mācību gadu ekoskola izvēlas vienu tēmu, Kolkā šogad tā ir *Transports*. Tēmu padziļināti māca divas nedēļas, izmantojot integrēto metodi. Proti, izraudzīto tēmu iekļauj gandrīz visos mācību priekšmetos, vai tā būtu matemātika, vizuālā māksla vai latviešu valoda, turklāt gandrīz visās klasēs. Īpaši spraigi tai pievērsās projektu nedēļā pavasarī, kad audzēkņi izstrādā savus radošos darbus.

Papildus tam skolotāji rosina domāt par videi draudzīgiem pārvietošanās līdzekļiem. Turklāt sesto līdz deviņo klašu skolēni ar datoru palīdzību apgūs satiksmes noteikumus, lai pavasarī Talsos jau raudzītu nokārtot ek-sāmenu un iegūt braukšanas tiesības.

Ekoskolu programma ir pasaulē izplatīts vides izglītības modelis. Zaļā karoga balvu iegūst skolas, kas ilgstoši un atzīstami darbojušās vides jomā. Apsveicam kolčiņus!

Alnis Auziņš

Skolotāju dienā

30. IX vidusskolā svinēja Skolotāju dienu. Par tās sagatavošanu un norisi lūdzu pastāstīt direktores vietnieci audzināšanas darbā Vairu Kamaru.

Divpadsmitie par Skolotāju dienu ierasti domā visu septembri, un vairāk arī laika nebija, jo šogad svētki iekrita ļoti agri. Tos gatavojot, parādās katras klases stiprās puses. Citi ir stiprāki aktiermākslā, citi — rakstīšanā, dramaturģijā. Šī gada divpadsmito varēšana izrādījās spēja radoši strādāt datortehnikas jomā, panākot interesantu rezultātu. Ideja no agrāk safilmēta materiāla no skolotāju sadzīves dažādām situācijām, jubilejām un sveikšanām izveidot filmu *Baltā ķieģeļu nama mistērija* pilnībā attaisnojās. Šim materiālam tika piemeklēti populāru latviešu mākslas filmu audiofragmenti — aktieru balsis, tos uzmontējot uz kadra. Tas bija izde-

vies veiksmīgi, asprātīgi, un viss gods un cieņa 12. a klases audzinātājai Sandrai Salcevičai par sižeta izveidi, scenāriju, par atbilstošiem aktieru tekstiem. Filmas tehnisko pusi veidoja paši divpadsmitie, un īpaši jāuzteic Kristiāns Kevrelis, puisis, kas aizrāvēis ar tamlīdzīgiem radošiem eksperimentiem. Savukārt 12. b klase un viņu audzinātāji Līgita un Laimonis Ulmaņi vairāk gādāja par citiem organizatoriskiem jautājumiem un mājīgo gaisotni zālē.

Svētku diena sākās ar sagaidīšanu: katrs skolotājs, ieejot skolā, saņēma ziedus, biļeti, brilles un popkorna tūtu. Tātad viss kā īstā kino! Skolotāji — skatītāji zālē ieņēma vietas

pie klātiem galdiņiem, lai seansa laikā varētu nesteidzīgi baudīt kafiju, tēju, pīrādziņus, plātsmaizes, kūciņas un augļus. Tad pasākuma vadītāji Simona Bernāne un Emīls Vīksna klātesošajiem svinīgi paziņoja, ka filmas pirmizrāde var sākties. Skolotāji to uzņēma ar aplausiem un priecīgiem izaucieniem.

Pēc filmas nelielā preses konferencē trīs žurnālisti divpadsmito personā — Dace Feldentāle, Ēriks Feldentāls un Toms Šepte — uzdeva aktieriem dažus jautājumus. Tad sekoja Zelta ozolzara pasniegšanas ceremonija. Kino nama direktore Aiga Štrausa un aktieru arodbiedrības priekšsēdētāja Skaidrīte Motmillere sveica visus skolotājus un īpaši — šī gada laureātus. Zelta ozolzaru pasniedza ilg-gadīgajiem skolotājiem Dundagas vidusskolā: Valdai Paremai — 45 gadi, Māritei Pēterhofai — 30, Intai Kaudzei — 30, Maritai Čaunānei — 20, Sandrai Cirvelei un Sandrai Salce-

vičai — 15, Inesei Ķiršakmenei — 10. Zelta ozolzarus, smalkus un elegantus, bija darinājuši Gunita Amoliņa, Rigonda Pētersone un Roberts Vīksna. Pēc ceremonijas skolotāju saimi domes vārdā sveica arī novada izpild-direktors Mareks Griciks un domes priekšsēdētājas vietniece Linda Pavlovskā.

Skolotāji pateicās divpadsmitajiem par jauko pasākumu un nofotografējās gan vieni paši, gan kopā ar divpadsmitajiem un viesiem. Visi skolotāji atzina, ka bijis ļoti interesanti. Vislabāk to apliecināja tas, ka pēc neilga laika visi seansa dalībnieki lūdza parādīt filmu otrreiz. Un vēl tagad apjautājas par iespēju dabūt ierakstu!

Tā kā Starptautiskā skolotāju diena ir 5. X, tad pašreizējā skolas saime gādāja, lai mūsu pensionētie skolotāji apsveikumus saņemtu tieši šajā dienā. Ceram, ka tā arī notika!

Uzklausīja Alnis Auziņš

Skaidro lietpratējs

Caur Būvvaldes prizmu raugoties

Arhitekts Uģis Kaugurs divus gadus vada novada Būvvaldi. Piedāvājam sarunu par šīs iestādes būtību, par to, ko iedzīvotājiem derētu ielāgot, un to, kas nav jāzina. Par to, vai koks vienmēr labāks par plastmasu, un piejūras ciemu apbūvi.

— Lūdzu, īsi pastāsti par sevi!

— Dundagā esmu sācis savu profesionālo darbību uzreiz pēc studijām — 1986. gadā *Dundagas* kolhozā. Toreiz tā bija drusku mode — kolhozam savs arhitekts. Atšķirībā no lielajiem projektēšanas institūtiem Rīgā te bija gan lielāka brīvība, gan arī pašam daudz kas jāapgūst.

Astoņdesmito deviņdesmito gadu mijā pārcēlos uz Liepāju, tagad dzīvoju Ventspilī. Pirms gadiem diviem toreizējais Dundagas novada izpilddirektors Elmārs Pēterhofs mani uzaicināja vadīt novada Būvvaldi. Piekritu, jo tas šķita gana interesanti. Tuvojās nobeigumam Kolkas teritorijas attīstības plāns, tas nozīmēja, ka sāks attīstīties līdz tam piebremzētā būvniecība un pavērsies jauns darba lauks.

— Būvvaldē cilvēki ierodas, ja ir jāpiesaka būvniecība. Kādos gadījumos vēl te jāgriežas? Kas vēl ir Būvvaldes pārziņā? Un vai nācējiem būtu kas iepriekš jāzina?

— Iedzīvotāji lieki nenāk. Viņu pienākums nav zināt visu uz pasaules. Būvniecības jautājumos tamdēļ esam mēs, es un būvinspektors Andris Girmiuss, lai skaidrotu šos jautājumus. Vajadzība cilvēkiem rodas tad, ja ir nodoms kaut ko mainīt savā īpašumā, vai nu būvēt ko jaunu uz tukšas zemes, vai jau esošam namīpašumam vai kādai citai celtni ko mainīt, palielināt vai, gluži otrādi, nojaukt. Vēlreiz uzsvēršu: kaut ko nezināt nav kauns, ir droši jājautā. To var darīt klātienē, var pa telefonu, — kā ērtāk. Piekrastes ciemos ir daudz iedzīvotāju, kas tur uzturas tikai dažus mēnešus gadā, viņiem ērtāk sazināties ir neklātienē, pa epastu. Prasīt mums padomu nemaksā neko. Jāmaksā par būvatļaujām, bet tas jau ir tad, kad sākas īsta būvniecība.

— Pirms kāda laika novada interneta vietnē aicinājām iedzīvotājus legalizēt ekspluatācijā nenodotas celtnes. Vai bija atsaucība?

— Noteikti. Vienu daļu tas pamudināja rīkoties. Pašvaldībai nav nolūka kādu noteikti sodīt! Bet pašvaldība ir ieinteresēta, lai viss būtu kārtībā, lai pēc iespējas pilnīgi zinātu, kādi nekustamie īpašumi un ar kādu vērtību ir tās teritorijā, jo nekustamā īpašuma nodoklis veido pašvaldības ieņēmumus.

Dzīvē gadās tā — kādu vienkāršāku būvi uzcelt ātrāk, nekā nokārto visus vajadzīgos dokumentus. Laukos rodas saimnieciska vajadzība, tāpēc arī dara! Sanaglo nojumi, šķūni — vai nu no jauna, vai atjauno vecu, bijušu. Tā tas varētu būt līdz brīdim, kamēr tas nekrīt kaimiņam uz nerviem vai, vēl briesmīgāk, uz galvas, vai kamēr nav vajadzības ar nekustamo īpašumu veikt kādu legālu darbību: pārdot, mantot, dāvināt. Tad gan vajadzēs zemes robežu plānu, novērtējumu, inventarizāciju, un tad visām būvēm vajadzēs dokumentus. Ļaudis mēdz domāt tā — ja celtnē pietiekami ilgi stāvējusi un ja īpašnieku likuši mierā, tad jau viss ir kārtībā vai arī — gan jau kaut kā izgrozīsies. Likumi to tā neparedz. Un reizēm legalizēt pēc laika ir sarežģītāk un dārgāk. Tā ka ietaupīt neizdosies, tāpēc jāsaņem viena ir un lieta jānokārto, tur nav no kā baidīties.

— Kā ar izmaksām?

— Tās nenosakām mēs. Lielākā maksa ir par inventarizāciju, kas ir jāpasūta inventarizācijas birojam. Tāpat atšķirīgas prasības ir privātai mājai vai ražotnei, kurā uzturas vairāk cilvēku.

— Vai ar Būvvaldi jāsaņem arī lielāks remonts? Piemēram, privātmājai jānomaina nolietojies jumta segums. It kā nekas nemainās, platība paliek tā pati.

— Ja vien jumts nav vētras nopostīts, kad jāatjauno pēc iespējas ātrāk, tad tomēr ir jāpiesaka, labāk — pirms darbiem. Turklāt tas neko nemaksā. Ja arī jumtu nepārbūvē, tad lietpratējs pie viena var apskatīties, vai ar konstrukcijām viss ir kārtībā.

— Tātad jāiet pašu labad un nav jābaidās kā nīlzīrgam no potēm.

— Jā, jo pienāks laiks, kad dokumentus tik un tā vajadzēs.

— Jūs esat divi speciālisti. Kā sadalās jūsu lomas?

— Es esmu iestādes vadītājs, arhitekts un vairāk strādāju ar būvprojektiem. Ja iedzīvotājam ir kāda iecere, viņam nav jālauza galva, vai tā laba vai slikta, bet ar ideju jānāk pie manis, un tad kopīgi skatīsimies, vai tā atbilst teritorijas plānojuma un apbūves noteikumiem. Pēc tam jāizstrādā projekts, jāiesniedz man akceptēšanai, un tad tas nonāk pie otra mūsu speciālista — būvinspektora Andra Girmiusa, kas dod būvatļauju, kontrolē būvniecību un beigās pieņem pabeigto celtni ekspluatācijā. Tas būtu pilns būvniecības cikls. Tātad es vairāk darbojos ar *papīriem*, būvinspektora pārziņā ir būvdarbi.

Ainava, no agrākiem laikiem pārmantots vides raksturs ir liela vērtība. Nenoliedzami, to uzturēt ir sarežģīts uzdevums.

— Gribētos dzirdēt tavas domas par jaunajiem apbūves ieteikumiem Slīteres nacionālā parka teritorijā un vispār par apbūvi piekrastes ciemos no Sīkraga līdz Vaidei.

— Dundagas novada senie zvejniekiem ir teju vai vienīgie Latvijā, kas palikuši samērā neizbojāti. Atliek paskatīties uz līča pusi, Pierīgu, tur nav vairs saglabāties vietas raksturs. Tur īpašnieki lielā mērā zaudējuši vēsturisko apbūves sajūtu. Īstenībā tas pazemina arī īpašuma vērtību. Nerunāsim nemaz par dabas aizsardzības pārkāpumiem, kas nav gluži manā pārziņā.

Materiālu lietojums ir viena no galvenajām lietām. Ja māja būs samērā vienkāršs būvķermenis, taisnstūris, ar divslīpu jumtu noteiktos leņķos, tad ar to viss būs kārtībā. Sarežģītāk ir atrast labu līdzsvaru starp moderno un tradicionālo.

Ainava, no agrākiem laikiem pārmantots vides raksturs ir liela vērtība. Nenoliedzami, to uzturēt ir sarežģīts uzdevums. Tas gan nenozīmē, ka šajos ciemos nekad nedrīkstētu neko būvēt, neko mainīt. Ikviens ciems jau arī laika gaitā ir mainījies. Bet pārmaiņām jābūt saprātīgām, vides raksturam atbilstošām.

— Tagad ir izstrādātas vadlīnijas — ieteikumi. Vai tām vajadzētu iegūt juridisku spēku?

— Es ceru, ka tā nenotiks. Esmu uzkrājis zināmu pieredzi, darbojoties gan kā ierēdnis un atļauju devējs, gan kā plānojumu izstrādātājs, gan arī kā pasūtītāju interešu pārstāvis, tālab spēju izprast visas puses. Tām jāatrod kopsaucējs. Sarežģītās situācijās īsti labi nedarbojas aizliedzoši noteikumi. No vienas puses, nekad nevar izdomāt visu, ko it kā vajadzētu aizliegt, no otras, būs ļaudis, kas vienmēr mācēs aizliegumu apiet ar likumu. Tāpēc vadlīnijas, manuprāt, darbojas labāk, ne tik bargi izklāstot, kas un kāpēc ir svarīgs, ko apbūvē gribētu redzēt, ko ne, reizē pieļaujot elastīgumu. Neba nu, piemēram, 8 metru augsta māja ir pareiza, bet 8,5 metrus — jau nepareiza. Arī senā apbūve nav

gluži vienāda, jo būvēts ir atbilstoši vajadzībai, rocībai, saprašanai. Tas nozīmēja arī materiālu izvēli un amatnieku prasmi. Vadlīnijas, manā uztverē, labāk nekā *sausī* noteikumi izskaidro, kas un kāpēc ir svarīgi, kas notur ainavas raksturu.

— Tātad vadlīnijas papildina noteiktās normas. Es saprotu tā: pasūtītājam var iesauties prātā pilnīgi trakas lietas, taču priekšā esat jūs, Būvvaldes speciālisti, kas izskaidro, ko drīkst, ko ne.

— Jā, ir noteiktas normas, teritorijas plānojums un apbūves noteikumi, kuros skaidri teikts, kas nav atļauts. To visu nevar tik vienkārši grozīt. Tas būtu dārgi, saskaņošana prasītu vairākus gadus. Tas tā ir ar nolūku paredzēts, lai noteikumus *neraustītu* un tos nevarētu pēc iegribas vienkārši grozīt.

— Tomēr noteikumos un normas nekad neizskaidros visu. Pa vidu var palikt savdabīgs pieļaujamā koridors, kurā ietilpst arī vēsturē un zināšanās sakņojies gaumes jēdziens, kas tad būtu Būvvaldes pārziņā.

— Jā, arī katram pasūtītājam ir savs subjektīvs viedoklis. Tiešām daudzviet Latvijā stāvoklis ir bēdīgs, un man noteikti negribētos, ka pie mums notiktu tāpat. Kad pirms diviem gadiem sāku te strādāt, baidījies, ka nomalākās vietās piekrastē atklāsies šausmīgi skati. Atsevišķi bezgaumības gadījumi jau ir. Viens tāds piemērs ir māja, kas iedērtos Baltezerā vai Mārupē, jaunbagātnieku muižiņa, kuras arhitektonisko risinājumu vēl varētu pieņemt, bet kas tomēr neiederas kopainā. Neatbilstme slēpjas apmetumā. Piekrastē mājas neapmeta ne jau naudas trūkuma dēļ, bet piejūras klimata dēļ, kurā tās bojājas. Koks ir vispiemērotākais — cik saslapiņās, tik arī izžūst. Sadomāti, no citurienes pārnesti būvniecības paņēmieni te neiet cauri. Nav jābūt īpaši izglītotam, lai to saprastu.

— Bet kā ir ar mēģinājumiem ieviest plastmasu? Piemēram, plastmasas logus, bet tādus, kas no attāluma atgādina koku. Cilvēks izrēķinājis, ka viņa mājai kopumā tādi izmaksātu vairākus tūkstošus lētāk nekā koka.

— Pirmkārt, nevar tik vienkārši pateikt, kā ir labāk. Vecā mājā, kuras vērtība ir pašā ēkā, ielikt neatbilstošus logus būtu ne tikai aplami no pieminekļu aizsardzības viedokļa, bet arī neiederīgi pēc būtības. Taču, mulķīgi darot, arī no koka var uztaisīt šķības, greizus, neiederīgus logus. Rīkojoties gudri, gan no koka, gan no plastmasas var izgatavot labus logus. Materiālā vien neslēpjas būtība.

Cilvēki iedomājas, ka plastmasa ir lētāka. No plastmasas taisa slīktākus priekšmetus, tāpēc tie ir lēti. Ražo tādu brāķi, kas neatbilst nekādam standartam, kam nav nekāda apliecinājuma, ka tas būtu logs. Pircējs domā, ka tas ir logs, jo tam var redzēt cauri, un nopērk, priedādamies par lētumu. Drīz atklājas, ka tas netur siltumu un vispār nekam neder. No vecām, sasmalcinātām plastmasas pudelēm ražots «kaut kas» nevar būt labs, lai ko teiktu reklāma. Bet arī no greiza, nepareiza koka taisīts logs būs slikts.

— Ko Būvvalde var darīt uz priekšu, lai nesabojātos seno ciemu vides raksturu?

— Līdztekus noteiktajiem metriem un attālumiem ir specifiskas prasības konkrētai vietai. Vadlīnijās tas tagad apkopots, ar ilustrācijām. Tas ir labi. Bet pie šiem principiem jau centāties pieturēties arī līdz šim.

Materiālu lietojums ir viena no galvenajām lietām. Ja māja būs samērā vienkāršs būvķermenis, taisnstūris, ar divslīpu jumtu noteiktos leņķos, ja uz tā nebūs zils, krokots skārds, tad kopumā tā ainavā iederēsies. Sarežģītāk ir atrast labu līdzsvaru starp moderno un tradicionālo.

Par laimi, tagad nav būvniecības buma. Tagad dara lēnāk un apdomīgāk. Tās ieceres, ko es ieraugu, ir gluži pieņemamas.

Jā, piekrastē ir arī vairākas zonas, kurās darbība ir jāsaņem ar Dabas pārvaldi.

— Sīkragam un Košragam ir pilsētībūvniecības pieminekļa statuss. Tātad — striktākas prasības? Un cik pamatota ir noteiktā zona?

— Ja kādam zemes gabals atrodas pieminekļu aizsardzības zonā, tad viņa pienākums pirms celtniecības ir vaicāt, ko par to domā Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija. Zona ir noteikta diezgan mehānis-

ki, un ar patieso ainavu tai nav ciešas saistības. Izstrādājot jauno novada teritorijas plānojumu, tas būtu jānosaka sīkāk, pamatotāk, kāpēc šī vieta ir izcila un ko tur nedrīkst darīt. Būtu labi to visu uzrakstīt, lai katreiz nebūtu jāprasa inspekcijai. Iedzīvotājiem būtu mazāk apgrūtinājumu. Arī šādi noteikumi varētu būt kā vadlīnijas, bet detalizētas.

— Kā tu skaidro, ka mūsu piejūras ciemi ir samērā maz ietekmēti?

— Pirmkārt, attālums līdz Rīgai tomēr ir gana liels. Ne velti Saulkrasti un Ragaciems izjūt daudz lielāku spiedienu. Varbūt tas ir pārlietu romantisks skatījums, bet man šķiet, ka īpašumu Ziemeļkurzemes piekrastē drīzāk gribēs tāds, kam te pašam vai viņa senčiem ir saknes, un tad arī attieksme ir cita. Tādu, kam nav vietas piederības, te nav daudz. Tādu, kas grib par katru cenu pārtrumpot — ka tik augstāk, vairāk, *krutāk*.

— Un pašā ūdens malā.

— Tas ir otrs iemesls. Savulaik apturētais Kolkas teritorijas plānojums, no vienas puses, kaitēja pašvaldībai, jo droši vien paslīdzēja garām novadam noderīgas investīcijas. No otras puses, secen gāja arī tajā laikā *karstā* nauda, kas citādi būtu ieguldīta būvniecībā, varbūt arī ne visai saprātīgā.

— Vai piekrastē nav ēku, kas būtu uzbūvētas tuvāk jūrai, nekā drīkst?

Rīkojoties gudri, gan no koka, gan no plastmasas var izgatavot labus logus. Materiālā vien neslēpjas būtība.

— Gan jau, ka ir. Protams, ir likums, un likums nevar būt «apmēram». Bet savulaik, ciemiem veidojoties, neviens jau tieši nemērēja 150 vai 300 metrus. Attālumu noteica saprāts. Tas un paaudzēs uzkrātā pieredze nosaka, ar kādiem dabas spēkiem jāreķinās, lai nenopūstu, neaizputinātu un nenoskalotu. Ja kāds tagad uzcēlis drusku tuvāk, nekā drīkst, bet saprāta robežās, to varētu pieciest. Par laimi, daudz šādu gadījumu nav.

— Kā vērtēt to, ka Košrags nav iekļauts pasaules kultūras mantojuma sarakstā?

— Man šķiet, ka etiķetes kāršana ir un paliek tikai etiķetes kāršana. No tā, ka man pie žaketes atloka ir kāda nozīmīte, es neklūstu ne bagātāks, ne nabagāks. Ja tas palīdz dabūt papildu līdzekļus, ja piesaista vairāk apmeklētāju, tad varbūt tas ir labi. Lai gan — pārāk daudz nekontrolētu tūristu nav nemaz tik vēlami, tāpat, ja izveidotos tāds uzraudzības statuss, ka dabūtu par katru nieku prasīt saskaņojumu Briselē, kur par tādu Košragu nav nekādas sajēgas. Tas ir mans uzskats.

Alnis Auziņš

Deputātu pieņemšana oktobrī un novembrī

Domes priekšsēdētāja Gunta Abaja pirmdienās 9.00–12.00 domes ēkā, 1. un 3. otrdienā 14.00–16.00 Kolkas pagasta pārvaldē.

Priekšsēdētājas vietniece Linda Pavlovska 25. X un 23. XI Dundagas Mākslas un mūzikas skolā 10.00–11.00.

Ērikas Bērzkalna konsultēs pa tālruni 29174837.

Asja Felta 9. XI SIA *Dundagas veselības centrs* 12.00–13.00.

Irina Jānberga 18. X un 1. XI bērnodrāzā *Kurzemīte* 13.00–15.00.

Tija Liepa un Regīna Rūmniece 4. XI SIA *Līcis-93* caurlaidē 10.00–12.00.

Benita Ose 24. X un 21. XI Kolkas pagasta pārvaldē 10.00–12.00.

Guntis Pīrvīts 27. X domes ēkā 11.00–13.00.

Smaida Šnikvalde 8. XI pilī 10.00–11.00.

Aigars Zadiņš 16. XI Kolkas pagasta pārvaldē 16.00–17.00.

Aldons Zumbergs 20. X domes ēkā 16.00–18.00 un 2. XI Mazirbes skolā 13.00–15.00.

Izpilddirektors Mareks Griciks pieņem pirmdienās Dundagā, domes ēkā 8.00–10.00 un 2. XI un 2. XII Kolkas pagasta pārvaldē 14.00–16.00.

Raibs kā dzeņa vēders

Ir Vecmuižas iela!

Kāds vārds par ielu nosaukumu piešķiršanu un pārdēvēšanu laikmetu griežos.

Atbildība par ielu nosaukumu piešķiršanu un pārdēvēšanu jāuzņemas attiecīgās pašvaldības domei, ievērojot Valsts valodas likuma noteikto par vietu nosaukumu veidošanu un lietošanu, kā arī ģeogrāfiskos, vēsturiskos, sadzīves un citus apstākļus.

Dundagas novada dome 29.09.2011. sēdē, 11 deputātiem balsojot «par» un vienam «pret», nolēma līdzšinējai Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrētajai Drosmas ielai Dundagā piešķirt nosaukumu Vecmuižas iela.

Rūpīgi sekoju notikumu attīstībai, jo pēdējos 36 gadus esmu cieši saistīts ar Vecmuižu. Īpaša loma ielu nosaukumu piešķiršanā ir sabiedriskajai domai. Dundagas domes intermeta vietnē bija izsludināta iedzīvotāju aptauja, aicinot iedzīvotājus izteikt pamatotu viedokli par ielas nosaukumu. Viens no svarīgākajiem argumentiem bija ģeogrāfiskais — ielas virziens. Dundagā šī pieeja ievērota, dodot nosaukumu Talsu, Vīdāles, Pāces ielai. Šajā gadījumā iedzīvotāju priekšlikumi bija ielai dot Meliorācijas, Drosmas, Ievleju un Vecmuižas nosaukumu.

Es īpaši uzmanību pievēršu vēsturei, jo mans arguments ir ielas nosaukuma ilglaicīgums. Vēlreiz pārlasot 05.06.1990. Dundagas ciemata Tautas deputātu padomes lēmumu pārdēvēt ielu nosaukumus, jājautā, kāpēc saglabāja Saules, Raiņa, Ernesta Dinsberga, Krišjāņa Barona, Pāces un vēl citu ielu nosaukumus, bet pārdēvēja Pionieru, Komunāru, Oktobra, Gagarina, Komjaunatnes, Padomju un 1. Maija ielu.

Vecmuižas vārds jau minēts poļu-zviedru valdīšanas laikā, kad nodibinājās Kurzemes-Zemgales hercogiste un Dundaga iekļāvās Piltenes apgabalā, kā arī Dundagas pils nonā-

• **Vecmuiža 1911 . un 2011. gadā.**

Foto no G. Laicāna kolekcijas

ca privātpašumā, kad valdīja dāņu hercogs Magnuss, ungāru magnāts Berzevičs, Bilovu dzimta, Maidelu dzimta un sāka valdīt Ostenzakenu dzimta (1711).

16. gs. nodibinājās mācītājmuiža Althofa — Vecmuiža, lai tajā varētu dzīvot mācītājs Hermanis (1550). Esmu vācis arhīvā ziņas par nākamajiem mācītājiem G. Fikaru, Ulrihu, Drummeli, Nāgeli, A. Braunšveigu, B. Bādendiku. Vēl par nākamajiem četriem — J. Višmani, K. G. Hartmani, J. F. Bankavu un J. Hugenbergu — *Dundadzniekā* jau rakstīts. 1769. gadā mācītāja dzīvojamā ēka no-dega, un, tā kā Vecmuižas zemes bija auglīgas, tad Dundagas barons Kārlis Ostenzakens

piespiedis mācītāju U. Cimmermani pāriet uz medību pili, kur arī tagad atrodas mācītājmuiža.

Turpmākos 150 gadus Vecmuiža ir viena no Dundagas pusmuižām. Vēl šodien saglabājusies mūra ēka varētu būt celta 18. gs. 80.

gados. Ir cara laiks, Dundaga ietilpst Kurzemes guberņā, kurā izveido Ventspils apriņķis, un 1867. gadā darbu sāk Dundagas pagasts ar pirmo pagastveci Frici Adamoviču. Tātad nākamajā gadā Dundagas pagastam — 145 gadi.

Man ir arhīvu materiāli un īpaši sievasmātes Martas atmiņas par pusmuižas Vecmuižas vēsturi.

Tad nāk 22 Latvijas neatkarības gadi, un pirmās agrārās reformas laikā izveido Vecmuižas ciemu ar 15 jaunsaimniecībām — *Amaļi, Diķi, Dižklajumi, Gatvesgaļi, Gaujas, Goblejas, Ievlejas, Ievliči, Klintskalni, Laikkalni, Mežmaļi, Ozoli, Lejiņas, Puķulejas, Raunupītes*.

Vecmuižas vēsture turpinās 2. pasaules kara gados, padomju okupācijas laikā, kā arī mūsdienās.

Visu informāciju turpmāk varēs iegūt Vecmuižas piemiņas vietā Martas. Vecmuižas stallis celts 1846. gadā, un šīs vietas moto ir *Savs zemes stūrītis*.

Esmu pateicīgs novada domes deputātiem par izrādīto godu vienai vēsturiski nozīmīgai apdzīvotai Dundagas vietai — Vecmuižai.

Dundagas novada pētnieks Gunārs Laicāns

rastās mērvienībās. Pa ceļam varējām klausīties gan ierakstu mūziku, gan arī dzīvo izpildījumu, un tas uzmundrināja dalībniekus un kuplo līdzjutēju pūli. Skatītāji pasākumam bija dažādi sagatavojušies. Bija redzami plakāti, baloni, dažādu valstu karogi, cepures un maskas. Sacensībās piedalījās cilvēki ar kustību traucējumiem. Arī ratiņkrēslos esošie ir aktīvi sportotgribētāji.

Jāpiebilst, ka kuldīdzniece Anete Midrija-ne sieviešu konkurencē ieguva trešo vietu! Es pats rezultātam nepievēršu īpašu uzmanību, man skriešana ir aktīva atpūta, ko dārza darbos nevaru iegūt. Noteicošais ir laba pašsajūta un gandarījums pēc pabeigtas distan-ces. Tas ir arī labs veids, kā ceļot: skrējieni notiek gan pa Ķīnas mūri, gan ziemā pa Baikāla ezera ledu, gan Špicbergenas salā Arktikas tuvumā.

Cita lieta, ka daudziem no mums skriešana saistās ar normu kārtošānu uz laiku, kas vairumu tikai atbaida no skriešanas kā veselības saglabāšanas veida. Uzskatu par ļoti lielu trūkumu to, ka skolās nepietiekami izglīto jauniešus, kā sevi uzturēt veselu. Jābūt vese-

lības mācībai! Jāzina veselības praktiskā pu-se, pareizā pieeja, tā dzīvē var ļoti noderēt. Diemžēl es pats skolā tādas zināšanas neesmu guvis, daudz kas jāiemācās tagad. Piemēram, jāsaprot, kā var dabūt karstuma dūrienu, kādi simptomi par to vēsta un kādas var būt sekas. Arī man bija atklājums par saules dūriena sekām pēc *Nordea* Rīgas maratona!

Londonā pieturējās karsts laiks, pēdējās divas jūdzes bija jāveic apmēram tādā pašā karstumā kā šogad Rīgas pusmaratonā. Arī Londonā varēja redzēt nesagatavotus cilvēkus, kas distances beigās bija sēdus vai guļus un jau pie sistēmas. Daļa nebija ņēmusi vērā tādu ābece patiesību, ka skriet ar neapsegtu galvu ir liela neapdomība.

Esmu jau tik daudz skrējis, ka sāku domāt par pilno maratonu. Iespējams, ka tas man būs pa spēkam. Bet «hop!» var teikt tikai tad, kad tas ir izdarīts. Ja ķermenis būs tam sagatavots, tad jāskrien! Treniņplāns man ir, tāpat arī konkrēts datums — nākamgad 14. jūlijā Stokholmā.

Uzklausīja Alnis Auziņš

Skriet veselībai un priekam

Dundadznieks Ivars Šleiners šoruden, 25. IX, Londonā pievarējis kārtējo pusmaratonu un palēnām gatavojas pirmajam maratonam. Kāpēc jāskrien? Tas arī bija mans galvenais jautājums.

Londonas pusmaratonā *Run to the Beat* pavisam piedalījās ap 17000 skrējēju. Tur skriet iecerējis biju jau sen. No Latvijas laikam bijām četri. Pavisam esmu skrējis vairāk nekā desmit pusmaratonu. Tas bija mans otrais starts šajā distancē ārpus Latvijas, pirmais bija Stokholmā.

Vispār atsāku skriet 2006. gadā. Sākumā tas bija *Tautas rogainingis* — četras stundas ilgas orientēšanās tipa sacensības. Vēlāk — 12 stundu rogainingi, no tiem skaistāko piedzīvoju Spānijā — Katalonijā, cauri vīnogu un olīvu dārziem. Pēc tam piedalījās pasaules čempionātā rogainingā, 24 stundu sacensībās Somijā, 200 kilometrus aiz polārā loka Illesa (*Ylläs*) kalna apkārtnē. Tad arī pārliecinājos, ka skrienot varu uzlabot savu veselību. 2008. gadā noskrēju pirmo pusmaratonu.

Kāpēc to daru?

Man bija šādas tādas veselības likstas, kurās var līdzēt vai nu zāles, vai fiziska nodarbe. Nav jau teikts, ka būtu obligāti jāskrien, bet arī aizliegts nav.

Lai skrietu, vajag gribasspēku, gan ikdienas treniņiem, gan sacensībās. Sākumā nācās arī pārvarēt sāpes. Diemžēl nevaru trenēties cauru gadu. Vasarā nesanāk. Ziemā gan, tad skrienu regulāri. Priecājos, ka Dundagā skrien arī citi.

Londonas pusmaratons bija labdarības skrējienis, visas dalībmaksas izmantoja ar leikēmiju slimo ārstēšanai. Interesants brīdis bija posms cauri Grīnvičas parkam, kur atrodas nulles meridiāns.

Pusmaratona distance ir 21 kilometrs un 98 metri jeb 13 jūdzes, izsakot angļiem pie-

nu dzīvesveidu un paradumus.

Putni ceļošanas laikā izmanto dažādas dabas parādības, taču viens no nozīmīgākajiem ir lidošanai labvēlīgs vēja ātrums un virziens. Jo īpaši par to varēja pārliecināties Kolkasragā, kur 1. X novēroto putnu daudzums bija iespaidīgākais pēdējo sešu gadu laikā, kad virs jūras bija vērojami tūkstošiem dažādu ūdensputnu — pīļu, gauru, jūraskraukļu un zosu. Tieši šis putnu daudzums nodrošināja to, ka šeit izdevās reģistrēt pašu interesantāko putnu vērojumu — melngalvas zosis, kopskaitā 385 putnus. Tas ir lielākais šis putnu sugas skaits, kas rudenī vienas dienas laikā novērots Latvijā. Taču jau nākamajā dienā laikapstākļi bija mainījušies, un putnu migrācijas intensitāte bija daudz mazāka.

Helmuts Hofmanis, SNP ornitologs

Eiropas Putnu vērošanas dienas Kolkasragā

Jau sesto rudeni Slīteres nacionālajā parkā (SNP) notiek putnu vērošanas pasākumi, arī šogad — 1. un 2. X.

Putnu vērošanas dienu mērķis ir iepazīstināt ikvienu interesentu ar daudzveidīgo putnu pasauli. Sadarbībā ar Latvijas Ornitoloģijas biedrību, Dabas aizsardzības pārvaldi un uzņēmumu *Cemex* oktobra pirmajās divās dienās visā Latvijā notika 19 bezmaksas putnu vērošanas ekskursijas, aptverot aptuveni 650 dabas draugu. Kurzemē notika divas ekskursijas. Liepājā tas bija pārgājiens uz Papes Ornitoloģisko staciju, kas ir izcila vieta, lai klātienē iepazītos ar ornitologu darbu un putnu izpētes vēsturi. Savukārt Ziemeļkurzemes labākajā putnu vērošanas vietā — Kolkasragā — jebkuram dabas draugam bija iespēja vērot un apspriest apkārt redzamo put-

Dundagas novada dome paziņo, ka 29.09.2011. ar domes lēmumu Nr. 250 (protokols Nr. 14., 10. p.) ir apstiprināts pašvaldības īpašuma objekta *Pils iela 6 a* un kopā ar to privatizējamā zemesgabala privatizācijas projekts.

Izniedzam aizdevumus pensionāriem līdz 500 latiem.

AS LAFIKO (Latgales Finanšu kompānija), Talsi, Krišjāņa Valdemāra ielā 17, tālr. 29159682; 63223707. Aizņemies atbildīgi!

Gunvalds Ernštreits (1940)
Aija Ļuta (1943)
Alfrēds Kalniņš (1938)
Brigita Reča (1938)

«Dundadznieks» Nr. 18 (123)
2011. gada oktobris.

Dundagas novada domes izdevums, iznāk divas reizes mēnesī, reģistrācijas Nr. 000702696, pasūtīšanas indekss pastā **3085**.

Adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV 3270.

Redkolēģija: Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 63237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Gunta Abaja, Baiba Dūda, Nauris Freimuts, Mareks Griciks, Velta Metene, Aivars Miška, Santa Namsone, Aldis Pinkens, Kristīne Savicka, Diāna Siliņa, Smaida Šnikvalde, Aiga Štrausa.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos snieguši amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervēja-mais. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā. **Metiens:** 500 eks. **Internetā:** www.dundaga.lv/avize